

Vilkår for støtte til Fjernvarme og fjernkjøling

1 Formål

Gjennom programmet Fjernvarme og fjernkjøling, gir Enova støtte til aktører som ønsker å etablere ny fjernvarmeinfrastruktur og bidra til økt innovasjon innen fjernvarmesektoren. Fjernkjøleløsninger kan under visse forutsetninger også motta støtte.

Programmet skal fremme økt utbredelse av termisk infrastruktur og økt samspill mellom elektrisk og termisk energi.

2 Tematisk avgrensning

Dette innebærer:

- styrket forsyningsikkerhet gjennom varig utfasing av elektrisk effekt i høylastperioder
- oppstart av fjernvarme og fjernkjøling med infrastruktur og energisentral basert på fornybare energikilder

3 Statsstøtterettslig grunnlag for programmet

Tilskudd fra Enova faller inn under EØS-avtalens definisjon av statsstøtte og rammene for våre ordninger er derfor fastsatt av EØS-avtalens regler om statsstøtte. Reglene er satt for å hindre uønsket konkurransevridning og negativ innvirkning på samhandelen i EØS-området. EØS-avtalen inneholder et generelt forbud mot statsstøtte, men det er flere unntak fra dette forbudet som gjør at statsstøtte likevel kan tillates der det er nødvendig for å oppnå visse formål.

Det statsstøtterettslige grunnlaget for dette programmet er:

- Ordningen "Termisk energi i bygg og industri" innmeldt under det alminnelige gruppeunntaket (GBER) (www.enova.no/esa)
 - Fjernvarmeanlegg - gruppeunntakets artikkel 46 – Støtte til energieffektiv fjernvarme og -kjøling

Se beskrivelser av unntaksbestemmelsene på siden <https://www.enova.no/esa>

4 Overordnede krav

4.1 Støtten må være nødvendig

Statsstøtte kan bare benyttes når dette er en forutsetning for å oppnå formålet med den støtteordningen den tildeles under, og det er bare anledning til å støtte tiltak/prosjekter som ikke ville blitt gjennomført uten støtte. Det er derfor avgjørende at søker sender inn søknaden om støtte før prosjektet er besluttet gjennomført, igangsatt eller at søker på annen måte har forpliktet seg til å gjennomføre prosjektet.

4.2 Godkjente søkere

For å kunne søke om støtte:

- må søker være en virksomhet som er registrert i enhetsregisteret i Brønnøysund
- kan søker ikke være en virksomhet i økonomiske vanskeligheter. Søker kan heller ikke være eid eller på annen måte kontrollert av en virksomhet i økonomiske vanskeligheter. Se definisjon [her](#).
- kan søker ikke ha utestående krav om tilbakebetaling av ulovlig utbetalt statsstøtte

Enova vil ikke yte støtte hvor dette er i strid med sanksjoner vedtatt av EU eller norske myndigheter. Dette inkluderer, men er ikke begrenset til, støtte til:

- fysiske eller juridiske personer som er listeført i EUs eller Norges sanksjonsregimer,
- foretak som eies eller kontrolleres av fysiske eller juridiske personer som er listeført i EUs eller Norges sanksjonsregimer, og
- foretak som er aktive i sektorer underlagt sanksjoner, i den grad støtten vil være i strid med EUs eller Norges sanksjonsregimer.

En oversikt over sanksjoner vedtatt av norske myndigheter er tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/no/tema/utenrikssaker/Eksportkontroll/sanksjoner-og-tiltak1/sanksjoner-og-tiltak/id2008477/>

Dersom det er flere selskap som står bak en søknad (et konsortium) skal det være ett selskap som er ansvarlig for søknaden og kontraktsinngåelsen med Enova og som representerer de øvrige selskapene bak søknaden. Alle deltakerne i konsortiet må oppfylle overordnede krav for å kunne motta statsstøtte.

4.3 Prosjektets lokalisering

Prosjektet det søkes støtte til må realiseres i Norge eller innen norsk økonomisk sone.

5 Tildelingsprosess

5.1 Søknadsfrister

Programmet har søknadsfrister og samlet saksbehandling av søknader som kommer inn til fristene. Søknadsfristene for hvert år publiseres på programsiden i desember forutgående år.

5.2 Krav til søknaden

Søknad og prosjektbeskrivelse skal være på norsk. Vedlegg med tekniske beskrivelser og lignende kan være på engelsk, svensk eller dansk.

Søknad og vedlegg skal sendes inn gjennom Enovas elektroniske søknadssenter.

Søknaden må inneholde følgende:

- Prosjektbeskrivelse i tråd med Mal for prosjektbeskrivelse (ligger på Enovas senter for søknad- og rapportering)
- Avtaler som dekker minimum 10% av det anslåtte kundegrunnlaget
- Om enkeltanlegg i kundegrunnlaget utgjør mer enn 1 MW: Avtaler som dokumenterer kundens intensjon om å tilknytte seg fjernvarmeanlegget
- Budsjett- og lønnsomhetsberegning i henhold til mal

5.3 Behandling av søknaden

Søknaden vurderes av saksbehandlere i Enova.

Søknaden må være komplett ved innsending. Enova vil ikke innhente kompletterende informasjon etter søknadsfrist.

Basert på den innsendte søknaden vil Enova fatte vedtak om enten tilsagn eller avslag, normalt senest to måneder etter søknadsfrist. Behandlingstiden kan bli lenger, avhengig av omfanget av søknadsinformasjon og antall søknader på den enkelte frist. Søker mottar deretter informasjon om Enovas beslutning, med begrunnelse for vedtaket.

5.4 Utbetaling av støtte

Støtte utbetales etterskuddsvis basert på dokumenterte kostnader. Utbetalingsanmodning sendes gjennom Enovas rapporteringscenter på www.enova.no.

Krav til rapportering av framdrift og kostnader framgår av [Generelle regler for tilskudd fra Klima- og energifondet](#).

Enova utbetaler ikke de siste 20 % av totalt tilskudd før sluttrapport og eventuell annen etterspurt dokumentasjon er levert og godkjent av Enova..

5.5 Støtte tildelt i strid med vilkår

Dersom støtten som utbetales er i strid med statsstøtteregulverket eller støttemottaker misligholder vilkår for støtten, kan støtten trekkes helt eller delvis tilbake. Se [Generelle regler for tilskudd fra Klima- og energifondet](#).

6 Kvalifikasjonskriterier

For å kunne motta støtte under programmet må samtlige av kvalifikasjonskriteriene være oppfylt.

6.1 Kvalifiserte søkere

Kvalifiserte søkere er aktører som ønsker å etablere og/eller videreutvikle sin forretningsvirksomhet innen leveranse av fjernvarme og -kjøling.

6.2 Kvalifiserte prosjekt

Det kan søkes støtte til investeringer i følgende anlegg¹:

- Nyetablering av produksjons- og distribusjonsanlegg for termisk energi som bidrar til varig redusert elektrisk effektuttak.

- Med nyetablering menes anlegg som forsyner eksterne forbrukere med minimum 3 MW. For fjernkjøling er dimensjoneringskriteriet redusert effektbehov til kjøling.
- Overføringsledninger som tilknytter nye områder. Med nye områder menes områder hvor det er et potensial for å avlaste elektrisk effektuttak på minimum 3 MW. Med overføringsledning menes en ledning som har minimum dimensjon DN 150.
- Kapasitetsøkning av eksisterende varmesentral med bakgrunn i økt kundegrunnlag fra nye områder som tilknyttes eksisterende infrastruktur.

Forutsetninger som må være oppfylt:

- Prosjektet har en økonomisk levetid regnet fra første år med inntekter på minimum 20 år for energiproduksjon og -distribusjonsprosjekter og minimum 30 år for rene distribusjonsprosjekt
- Prosjekter for nyetablering og distribusjon skal som hovedregel være igangsatt innen 12 måneder, og ferdigstilt innen 5 år, etter inngått kontrakt med Enova
- Prosjektet har en definert utstrekning og leveringsområde
- Prosjektet har en definert tidsperiode for kundetilkoblinger. I beregningsgrunnlaget for prosjektets målsetting vil Enova akseptere kundetilkoblinger maksimalt 10 år etter at prosjektet er ferdigstilt
- Prosjektet er basert på fornybar energi og/eller spillvarme som grunnlast. Det gis ikke støtte til kostnader til spisslast produksjonsanlegg basert på fossile brenslers.
- Effektaavlastning fra fjernvarme og fjernkjøling kan ikke adderes i ett og samme prosjekt.

7 Rangeringskriterier

Følgende rangeringskriterier med vektning legges til grunn:

- Høyt fornybart effektresultat per støttekrone (80%)
- Innovasjonsgrad i prosjektet (20%)

Med effektresultat menes dimensjonerende termisk varmebehov som skal dekkes opp med fjernvarme. Effektbehovet skal være realistisk, dokumenterbart og angitt med brukstid. Effekt angis per kunde og viser målt, beregnet eller anslått dimensjonerende effektbehov på søknadstidspunktet.

Med innovasjonsgrad i prosjektet menes prosjekter som inneholder innovative løsninger og/eller nye forretningsmodeller som tilfredsstillende følger følgende kriterier:

- Teknologien/løsningen er ny eller ikke tatt i bruk i Norge innen det aktuelle segmentet/området
- Søker må dokumentere at innovasjonen har et spredningspotensiale utover det enkelte prosjektet
- Søker må kunne dokumentere at teknologien/løsningen innebærer økt risiko

I søknadsvurderingen vil Enova vurdere prosjektene opp mot hverandre, og rangere ut ifra overnevnte kriterier.

8 Godkjent kostnadsgrunnlag

Med godkjent kostnadsgrunnlag menes de kostnadene som kan tas med i grunnlaget for beregningen av støtte. Hvilke kostnader som kan godkjennes er avhengig av det støtterettslige grunnlaget for programmet.

8.1 Godkjente kostnadsposter

For dette programmet kan følgende investeringskostnader legges til grunn:

Kostnader direkte relatert til bygging eller oppgradering av energieffektiv fjernvarme eller fjernkjøling innen kategoriene.

- Personalkostnader
 - Personalkostnader for egne ansatte kan tas med i prosjektrengskapet kun i den grad personalet er sysselsatt i prosjektet.
- Innkjøpte timer
 - Innkjøpte timer rapporteres i henhold til fakturert beløp
- Investeringer
 - Kjøp av maskiner og utstyr

8.2 Kostnader som ikke godkjennes

Enova godkjenner ikke kostnader og forpliktelser påløpt før søknadstidspunktet eller etter avtalt sluttdato for prosjektet. Kostnadsgrunnlaget kan ikke inkludere finanskostnader, byggelånsrente, driftskostnader eller leiekostnader for driftsmidler.

Enova godkjenner ikke uspesifiserte kostnadsposter, heller ikke sekkepost for uforutsette kostnader. Hver enkelt spesifisert kostnadspost kan risiko-justeres for å sikre et mest mulig korrekt kostnadsgrunnlag. Nivå på eventuell risikojustering skal beskrives i søknad.

Merverdiavgift på innkjøpte varer og tjenester inngår ikke som en del av godkjente kostnader dersom virksomheten er fradragsberettiget for disse kostnadene.

9 Beregning av støttebeløp

Støttebeløpet beregnes som en andel av godkjent kostnadsgrunnlag. Den maksimale støtten er fastsatt i statsstøtteregelverket, men kan være ytterligere begrenset i Enovas program.

9.1 Støtteintensitet og maksimalt støttebeløp

For dette programmet beregnes støttebeløpet på følgende måte:

Støtteintensitet skal ikke overstige 45 % av godkjente kostnader, men kan økes med 5 prosentpoeng om søker er en SMB. Maksimal støtte er for dette programmet 50 % av godkjente kostnader.

For å sikre at prosjektet ikke får mer støtte enn det som er nødvendig for å realisere investeringen vil det bli gjennomført en lønnsomhetsvurdering. Vurderingen skal baseres på realistiske forutsetninger for driftsinntekter- og -utgifter gjennom prosjektets levetid. Det avkastningskravet søker legger til grunn skal være i tråd med det som er brukt for tilsvarende prosjekter hos søker eller alternativt selskapets avkastningskrav.

Dersom søker ikke kan begrunne og dokumentere avkastningskravet, vil Enova legge til grunn den [avkastningen som er normal for bransjen](#).

Støtteandelen kan derfor bli lavere enn den maksimale støtteandelen som framgår av de aktuelle statsstøttebestemmelsene.

9.2 Annen offentlig støtte

Dersom søker har mottatt eller søkt om annen offentlig støtte til det samme prosjektet skal dette oppgis i søknaden. Dette gjelder uavhengig av om støtten gjelder andre kostnader i prosjektet enn de kostnadene det søkes støtte om hos Enova.

Annen offentlig støtte til de samme kostnadene vil bli tatt med i vurderingen av prosjektets støttebehov og kan ha betydning for hvor mye støtte som kan gis fra Enova.

Dersom prosjektet mottar annen offentlig støtte, vil støtte fra Enova bli avkortet tilsvarende.

10 Offentliggjøring av informasjon, deling og bruk av data

Vedtak om støtte fra Enova blir offentliggjort på Enova.no og rapportert inn til [det nasjonale registeret for offentlig støtte](#).

Søknader om støtte og tilhørende dokumentasjon behandles konfidensielt. Tilskuddsbrevet som utstedes ved tildeling av støtte er imidlertid omfattet av offentlighetslovens regler om innsyn. Ved en innsynsforespørsel vil det derfor bli gitt innsyn i dette dokumentet. Eventuelle forretningssensitive opplysninger vil bli tatt ut.

Data innhentet fra vedtatte prosjekter kan inngå i aggregerte analyser knyttet til markedsutvikling for ulike teknologier og løsninger.

11 Rapportering

Krav til rapportering av framdrift og kostnader framgår av [Generelle regler for tilskudd fra Energi- og klimafondet](#).